

Opis źródła:

Rysunek satyryczny poświęcony konferencji w Jaltce - brak informacji, co do daty jego wykonania, jak również co do samego autora. Rysunek przedstawia przywódców Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych oraz Związku Radzieckiego przy stole, na którym leży mapa. W tle znajdują się flagi Stanów oraz Wielkiej Brytanii, jak również, w samym centrum, godło Związku Radzieckiego. Na dole znajduje się napis "JAŁTA". Józef Stalin odrysowuje na mapie, za pomocą noża i linijki, nowe strefy wpływów w Europie. Obok napisu "Jałta" znajduje się napis "Polonia semper fidelis", co znaczy "Polska zawsze wierna".

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

Dostępne online:

<https://dlibra.karta.org.pl/dlibra/doccontent?id=6834>

Tekst źródła (fragment):

Słowniczek pojęć:

Konferencja w Jałcie - spotkanie przywódców koalicji antyhitlerowskiej, tzw. Wielkiej Trójki, w trakcie której podejmowano decyzje dotyczące kształtu powojennego świata. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Konferencja_ja%C5%82ta%C5%84ska

Józef Stalin - radziecki rewolucjonista, dyktator, przywódca Związku Radzieckiego. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Stalin

Winston Churchill - brytyjski polityk, mówca, pisarz i historyk. Dwukrotny premier Wielkiej Brytanii. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Winston_Churchill

Franklin Delano Roosevelt - amerykański polityk, 32 prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1933-1945. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Franklin_Delano_Roosevelt

II wojna światowa - największy konflikt zbrojny w historii świata, wywołany m.in. ekspansywną polityką III Rzeszy oraz niezadowoleniem z postanowień traktatu wersalskiego. W Polskiej historii za datę rozpoczęcia II wojny światowej przyjmuje się atak Niemiec na Polskę we wrześniu 1939 roku.

Wielka Trójka - termin wykorzystywany do określenia przywódców trzech państw alianckich - Związku Radzieckiego, Wielkiej Brytanii oraz Stanów Zjednoczonych, którzy brali udział w konferencjach w trakcie oraz po II wojnie światowej.

Pytania do źródła

Pytania do uczniów szkoły średniej:

1. Kiedy miała miejsce konferencja w Jałcie? Jakie postanowienia zostały tam powzięte? Kto brał udział w tej konferencji?
2. Co przedstawia ilustracja? Jak zachowują się postacie na rysunku i co ich zachowanie może symbolizować, w odniesieniu do postanowień konferencji w Jałcie?
3. Jak można interpretować zachowanie Józefa Stalina na przedstawionym rysunku? Co to oznaczało dla powojennej Europy?

Pytania do uczniów szkoły podstawowej:

1. Jakie były postanowienia konferencji w Jałcie? W którym roku miała miejsce? Jakie państwa brały w niej udział?
2. Wymień trzy główne konferencje alianckie. Jakie były ich postanowienia? Kiedy się odbywały?

Wskazówki:

Należy pamiętać, że rysunek, przedstawiający konferencję w Jałcie, jest karykaturą, a więc zawiera w sobie mocno prześmiewcze elementy, jak na przykład wyolbrzymione cechy niektórych z przedstawionych przywódców. Rysunek ten posiada również dość dużą ilość drobnych szczegółów, które symbolizują konkretne rzeczy, w odniesieniu do rzeczywistości. Na przykład nóż, którym Stalin tnie Europę od liniiki, symbolizuje podział na strefy wpływów i przewiduje powstanie tzw. żelaznej kurtyny, która, również, była symbolem Zimnej Wojny, jaka nastąpiła po zakończeniu II wojny światowej.

Na konferencji jałtańskiej podjęto również decyzje związane z wytyczeniem nowych granic w Europie, m.in. wytyczono nowe granice Polski, zabierając jej, na rzecz Związku Radzieckiego Kresy Wschodnie, a oddając w zamian część terytorium Prus Wschodnich.

Warto również zwrócić uwagę na to, kto był dominującą postacią tej i innych konferencji, w jaki sposób do Stalina odnosili się inni przywódcy państw Wielkiej Trójki.

Najważniejsze czasy

1 września 1939 - wybuch II wojny światowej

17 września 1939 - atak ZSRR na Polskę

22 czerwca 1941 - operacja Barbarossa - atak Niemiec na Związek Radziecki

17 stycznia 1945 - wkroczenie do Warszawy wojsk Armii Czerwonej

4-11 lutego 1945 - konferencja w Jałcie

7/8 maja 1945 - zakończenie II wojny światowej. Podpisanie przez Niemcy bezwarunkowej kapitulacji

Literatura pomocnicza:

Kaczmarek R., Historia Polski 1914 - 1989, Warszawa 2010.

Czapiewski E., Tyszkiewicz J., Historia powszechna. Wiek XX, Warszawa 2024.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Łukasz Wołczyk